

Lahden kaupungin strategiamatka 2025

Strategian luonti

Visio ja strategiset
tavoitteet. Mitä haluamme
saavuttaa?

Organisaation
vahvuudet,
heikkoudet ja
kyvykkyydet. Mihin
pystymme?

Toimintaympäristön
muutokset ja
vaihtoehtoiset
tulevaisuudet. Vaatimukset
ja mahdollisuudet.

STRATEGIAMATKA 25

Skenaariotyö & toimintaymp.analyysi

Tarkastellaan nykyistä ja muuttuvaa maailmaa. PITÄISI

Johdon
seminaari
8.4.

Katse kohti tulevaa

Työskennellään yhdessä Lahti -yhteisön kanssa katse tiukasti tulevassa. TAHTO + KYKY

Henkilöstö
Kevät/kesä

Koulut

KV-sem.
+ 100
14.8.

Kirjoitus & kommentointi

Tislataan strategiaa ja pyydetään kommentteja

Pohja 1.0
4.9.

PÄÄTÖS

KH 13.10.
KV 27.10.

Viilaus

Esitellään pohjaesitys valtuustolle ja tehdään viilauksia

PROSESSIN TUKENA VALTUUSTON NIMEÄMÄ STRATEGIATOIMIKUNTA SEKÄ KAUPUNGIN STRATEGIARYHMÄ

KV-sem.
6.6.

Oma-Lahti
alusta

Lahti-
yhteisö

KV-sem
30.9.

STRATEGIAMATKA 25

ST= strategiatoimikunta

ST-1
3.6.

Työn käynnistys + odotukset

KV-inf
24.9.

Strategia esittely + puolueiden 3-nostoa

ST-2
18.6.

Skenaariotyön paketointi + nostot tuloksista

KV-sem
30.9.

Strategia esittely + parlamentaariset ryhmät

ST-3
21.8.

Työpajojen koosteet + niiden päälle rakentaminen

ST-6
1.10

Kommenttien huomiointi + strategia kohti päätöksentekoa

Neuvottelut
7.10.

Ryhmien väliset neuvottelut

ST-4
4.9.

Strategia 1.0 esittely + jatkotyöstö

KH
13.10.

Strategia KH:ssa

ST-5
18.9

Strategia 2.0 esittely + jatkotyöstö

Valtuusto
27.10.

Strategia valtuustossa

STRATEGIAMATKA 25

- lukuina

Tilaisuus	Hlö-määrä
Lapset töihin päivä: Lasten osallistuminen tulevaisuustyöhön 11/2024	20
Johdon seminaari: Kärkiteemat 3/25, Skenaariot 4/25, Aihiot 8/25, Avainluvut 9/25	40
Rehtoriseminaari: Strategiatyöpaja 3/25	40
Kaupunginhallituksen itsearviointikysely 3/25	9
LAB-strateginen muotoilu: Strategiatyöpaja 3/25	20
Kaupungin yksiköiden strategiatyöpajoja 4/25	45
Oma-Lahti kysely keskusteluteemoista 5/25	115
KV-opiskelijat: strategiatyöpaja 5/25	20
Kumppanuuspöytien strategiatyöpajat 5/25	50
Elinkeinoelämän strategiatyöpaja 5/25	15
Kaupungin valtuuston strategiapäivä: Pitäisi 6/25	70
3 avointa keskustelutilaisuutta kuntalaisilla 6-8/25	45
Kuntalaisten strategiatyöpaja 6/25	7
Koulujen strategiatyöpajat Veso-päivässä 8/25	800
Konserniyhtiöiden strategiatyöpaja 8/25	15
Kaupunkiympäristön strategiatyöpaja 8/25	40
Tulevaisuuspäivä 8/25	150
Puheenjohtajatoimikunta: Strategian edistyminen + avainluvut 9/25	11
Valtuuston strategiaseminaari 9/25	65

Yhteensä
1577

200 työpajaa

Kehitimme uudenlaisen 2h työpajapohjan

- Jokainen ryhmä pääsi työpajan aikana keskustelemaan kolmesta eri näkökulmasta Pitäisi-Kyky-Tahto
- Aina ennen siirtymistä seuraavaan teemaan, ryhmän tehtävä oli tunnistaa ja priorisoida teeman kannalta Lahdelle 3 tärkeintä asiaa.
- Kaupungin henkilöstön työpajoissa ryhmä pohti aina ensin asioita oman yksikön näkökulmasta ja sen jälkeen laajensi fokuksen koskemaan koko kaupunkia.
- Työpajan lopuksi ryhmä kirjasi omat priorisoidut valinnat qr-koodin avulla yhteiseen kyselyyn.

6.6. Toimintaympäristöanalyysi + skenaariot

6.6. Toimintaympäristöanalyysi + skenaariot

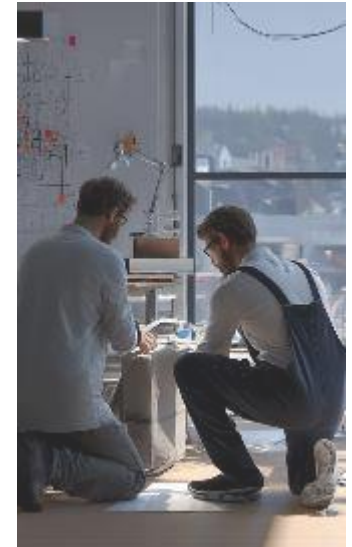
Aamupäivä:

- Valtuutetut kiersivät ryhmissä 7 eri teeman pisteillä.
- Jokainen ehti kiertää yhteensä 4 pistettä.
- Pisteillä jokainen saa äänestää mentimeterillä sekä ideoida toimenpiteitä, joita "tulisi tehdä". Tulokset ovat dioilla 12-26.

Iltapäivä:

- Valtuutetut jaettiin ryhmiin ja jokainen ryhmä sai yhden skenaarion eteensä.
- Skenaariot olivat:
 1. Alkutuotannon Suomi
 2. Kaksijakoinen kasvu
 3. EU:n vetoapu
- Skenaarioista riippumattomat välttämättömät toimenpiteet on kuvattu dialla 34.

Lahden skenaarioiden 2035 kiteytykset

Skenaario 1

Alkutuotannon Suomi

Viidakon lait kansainvälisessä politiikassa, EU hajoaa. Suomi taantuu alkutuottajaksi, väestö vähenee ja vanhenee. Yhteiskunta köyhtyy, kansalaiset kyynistyvät ja demokratia heikkenee. Lahdessa segregaatio lisääntyy ja työttömyys kasvaa.

Skenaario 2

Kaksijakoinen kasvu

Globaali yhteistyö vahvistuu kriisien keskellä. EU vakaa. Vihreä siirtymä ja AI mullistavat taloutta. Suomi menestyy korkeassa jalostusarvossa. Väestö keskittyy kaupunkeihin. Monikulttuurisuus lisääntyy ja vieraskielisten osuus Lahdessa on jo 20%. Eriarvoisuus kasvaa. Lahti hyötyy vihreydestä ja sijainnistaan, mutta kärsii segregatiosta.

Skenaario 3

EU:n vetoapu

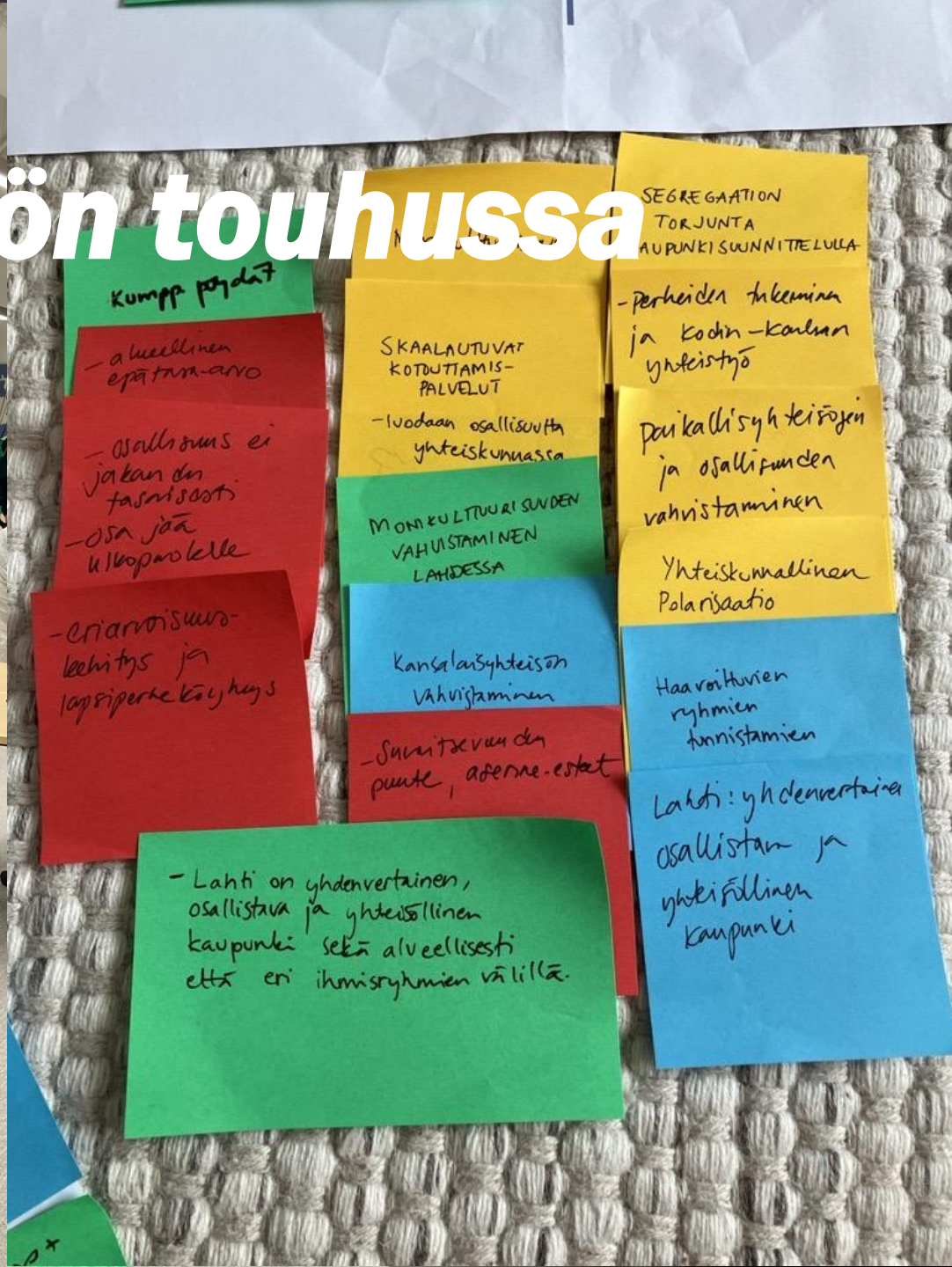
Maailma blokkiutuu EU:n, USA:n ja Kiinan ympärille. EU vahvistuu. Suomessa maakuntakeskukset kasvavat ja Lahti vahvistuu. Monikulttuurisuus kasvaa. Eriarvoistumisen torjunta keskeistä. Hallinto ja koulutus erikoistuvat. Teknologia integroituu yhteiskuntaan "tukiälynä".

14.8. Lahden tulevaisuuspäivä

Strategiatoimikunta työn touhussa

Kumpu pöytä

- alueellinen
epätasa-arvo

- osallisuus ei
jatkuvan
tasaisesti
- osa jää
ulkopuolelle

- eriarvoisuus-
kehitys ja
lapsiperhekoisuus

SKAALAUTUVAT
KOTOUTTAMIS-
PALVELUT

- luodaan osallisuutta
yhteiskunnassa

MONIKULTTUURISUUDEN
VAHVISTAMINEN
LAHDESSA

Kansalaistyöryhmien
vahvistaminen

- Suuriteväkyyden
puute, asenne-esteet

- Lahti on yhdenvertainen,
osallistava ja yhteisöllinen
kaupunki sekä alueellisesti
että eri ihmisryhmien välillä.

SEGREGATION
TORJUNTA
AUPUNKISUUNNITTELUSSA

- Perheiden tukeminen
ja kodin-koulun
yhteistyö

Paikallisyhteisöjen
ja osallisuuden
vahvistaminen

Yhteiskunnallinen
Polarisaatio

Havaittujen
ryhmien
tunnistaminen

Lahti: yhdenvertainen
osallistava ja
yhteisöllinen
kaupunki

Lahti

***Yhteenvedot 6.6. sekä
14.8. valtuuston
strategiatyöskentelyistä***

Lahti

Toimintaympäristöanalyysi 6.6.

Työpaja koostui 7 eri teemasta ja jokainen valtuutettu ehti kiertää 4:llä eri pisteellä.

1. Työpaikat ja työllisyys
2. Ympäristö
3. Lapset ja nuoret
4. Kulttuuri ja liikunta
5. Koulutus ja osaaminen
6. Kestävä kaupunki
7. Hyvinvointi

1. Työpaikat ja työllisyys: Mihin pitäisi priorisoida?

Uusien yritysten houkuttelu

Olemassaolevien yritysten toiminnan
varmistaminen ja laajentaminen

Pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen

Ulkomaalaisten työttömyyden vähentäminen

Startup yritysten kasvun tukeminen

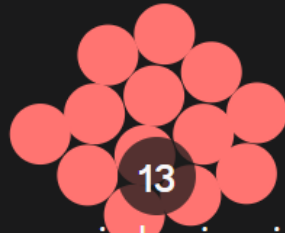
Toimenpiteet (työpaikat + työllisyys)

1. Työllistämisen esteiden kartoittamista tarvitaan niin työnantajien kuin työnhakijoiden (juurisyyt) osalta
2. Enemmän tukea (taloudellinen ja etenkin toiminnallinen) työnantajille ☐ sujuvuus ja helppous etusijalle
3. Yrittäjyyskasvatukseen pitää panostaa
4. Teollisuus- ja startup-yritysten yhteistyön kehittäminen
5. Panostuksia invest in -toimintaan
6. Yrityslähtöiset työllisyys- ja koulutuspalvelut
7. Työnantajayrittäjyyteen kannustaminen
8. Valmiita osaajia yrityksiin
9. Nuorista työttömistä riuskempi ote heti

2. Ympäristö: Mihin pitäisi priorisoida?

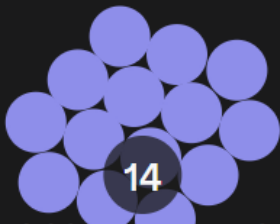
Luonnon monimuotoisuuden lisääminen

Luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutusten
lisääminen

Päästöjen vähentäminen

Kestävän liikkumisen edistäminen

Hiilinielujen vahvistaminen

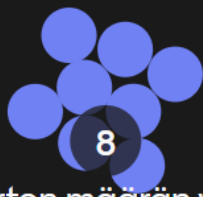

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Toimenpiteet (ympäristö)

1. Kestävän ja sujuvan liikkumisen edistäminen
2. Kaupunkivihreän ja hiilinielujen vahvistaminen
3. Lähiluonnon saavutettavuus ja luontokohteiden kehittäminen
4. Ympäristökasvatus ja luontosuhteen vahvistaminen
5. Yritysyhteistyö ja poikkihallinnollinen toiminta

3. Lapset ja nuoret: Mihin pitäisi priorisoida?

Lasten ja nuorten määrän vähenemiseen reagointi

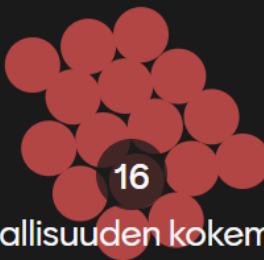
Vieraskielisten lasten määrän kasvu

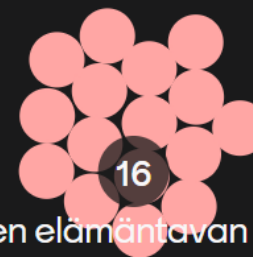
Mielen hyvinvointi: kaverit, kiusaamisen vähentäminen

Päihteiden käyttö

Osallisuuden kokemus

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Toimenpiteet (lapset ja nuoret)

1. Pienemmät koulut ja kohtuulliset ryhmäkoot
2. Liikunnan ja yhteisöllisyyden vahvistaminen
3. Perheiden tukeminen ja kodin-koulun yhteistyö
4. Some- ja puhelinkulttuurin hallinta
5. Kaavoitus ja palveluiden saavutettavuus
6. Monikulttuurisuuden edistäminen ja segregaaation torjunta
7. Elinvoiman ja lasten määrän vähenemisen huomioiminen

4. Liikunta & Kulttuuri: Mihin pitäisi priorisoida?

Kulttuuriohjelmalle on tarvetta

Lahtelaisten liikunnan edistäminen tarvitaan
lisää poikkihallinnollista yhteistyötä

Lahti on arvostettu kulttuurikaupunki

Lahden tulee olla urheilukaupunki nyt ja
tulevaisuudessa

Toimenpiteet (liikunta&kulttuuri)

1. Lähi- ja arkiliikunnan mahdollisuuksien parantaminen
2. Liikuntapaikkainvestoinnit
3. Kulttuurin saavutettavuuden ja monipuolisuuden lisääminen
4. Asenne, arvostus ja liikunnan/kulttuurin merkitys
5. Tasa-arvo, ikäryhmät ja saavutettavuus
6. Tavallinen liikkuja, huippu-urheilu ja tasapuolisuus
7. Teatterit, museot ja kulttuuripalvelut
8. Poliittinen päätöksenteko ja resurssit
9. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa

5. Koulutus & osaaminen: Mihin pitäisi priorisoida?

Lahtelaisten koulutustason nosto

0

Korkeakouluopiskelijoiden määrän kasvu

1

Vieraskielisten opiskelijoiden määrän kasvu

33

Opiskelijoiden pysyminen Lahdessa, pitovoima ja työllistyminen valmistumisen jälkeen

8

Ammatillisen koulutuksen merkitys

1

Opiskelijoille suunnatut palvelut

24

Yrityksien ja oppilaitoksien yhteistyö

Toimenpiteet (opiskelu)

- 1.Opiskelijoiden juurtuminen ja houkuttelu Lahteen
- 2.Koulutuksen laatu ja saavutettavuus
- 3.Opiskelijoiden ja yritysten yhteistyö
- 4.Työllistyminen ja uramahdollisuudet Lahdessa
- 5.Opiskelijoiden hyvinvointi ja tuki

6. Kestävä kaupunki: Mihin pitäisi priorisoida?

Vapaiden omakotitonttien vähyys

Asuntotarjonnan monipuolisuus (esim kaupunkipientalot)

Asuinympäristön viihtyisyys ja vetovoimaisuus

Kaupunkirakenne mahdollistaa kestävän kaupunkiliikkumisen ja sujuvan arjen

Asuinalueiden eriytyminen

Keskustan elävyyden ja turvallisuuden parantaminen

Asuinalueiden turvallisuus

Toimenpiteet (kestävä kaupunki)

1. Liikenne
2. Asuminen, kaavoitus ja rakentaminen
3. Keskusta
4. Asuinalueet
5. Eriytyminen
6. Yhdyskuntarakenne
7. Luonto

7. Lahtelaisten hyvinvointi: Mihin pitäisi priorisoida?

Toimenpiteet (hyvinvointi)

1. Työllisyyden hoito ja yhteistyö korkeakoulun ja yliopiston kanssa
2. Kolmannen sektorin tukeminen
- 3.(Arjen) Turvallisuuden tunteen lisääminen
4. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa
5. Kaupungin palvelut
6. Muuta

Lahti

Skenaariotyöskentely 6.6.

Skenaariotyö toteutettiin yhteistyössä Capfulin kanssa. Skenaariota työstettiin kevään aikana ja valtuusto pääsi työskentelemään valmiiden skenaarioiden parissa 6.6. iltapäivällä. Jokainen valtuutettu pääsi työskentelemään yhden skenaarion parissa.

Lahden kaupunki | Lahden kaupunkistrategian 2035 skenaariotarkastelu

Loppuraportti

Lahti

26.6.2025

Lahden kaupunki

Olli Toivonen

Sari Alm

Henna Eskonsipo-Bradshaw

Elina Ojala

Salla Palmi-Felin

Johanna Palomäki

Johanna Sääksniemi

Venla Valkama

Capful

Virve Kauppi

Justus Joenaalto

Kimmo Kivinen

Johdanto

Lahden kaupungin skenaariotarkastelu

Tämä on Lahden kaupungin skenaariotyön loppuraportti. Projektissa arvioitiin Lahden toimintaympäristön nykytilaa, ennakoitiin kaupungin ulkoisen toimintaympäristön kehitystä rakentamalla skenaariot vuoteen 2035 sekä tunnistettiin skenaarioiden vaikutuksia Lahdelle.

Loppuraportin tarkoituksena on:

- esitellä projektin lähtökohdat ja keskeinen sisältö sekä
- koota yhteen työn tulokset.

Projekti toteutettiin Lahden ja Capfulin yhteisenä hankkeena helmikuun 2025 ja kesäkuun 2025 välillä. Projekti koostui seitsemästä projektiryhmän tapaamisesta sekä kahdesta osallistavasta työpajasta. Projektin aikana toteutettiin myös tulevaisuuskysely projektin alkuvaiheen tiedonhankinnan vaiheessa. Työskentelyyn osallistui Lahden johdon ja toimialojen edustajia sekä kaupunginvaltuusto. Tarkempi kuvaus projektin vaiheista, aikataulutuksesta ja organisoitumisesta esitetään seuraavilla sivuilla.

Projektissa luotiin kolme skenaariota, joissa epävarmuudet ja niiden kehitysvaihtoehdot toteutuvat eri tavoilla. Skenaariot kuvaavat vaihtoehtoisia, mahdollisia tulevaisuuden skenaarioita vuoteen 2035 asti. Kaikki kehityskulut tuovat mukanaan sekä haasteita että mahdollisuuksia, joiden pohjalta on tunnistettu skenaariokohtaisia toimenpiteitä ja suosituksina skenaarioista riippumattomat välttämättömät toimenpiteet. Välttämättömiä toimenpiteitä voidaan hyödyntää kaupunkistrategian lähtöaineistona ja prosessin tukena.

Skenaarioprosessin avulla pyrittiin myös strategisen ajattelun, tulevaisuuteen liittyvän näkemyksen ja vuorovaikutuksen kehittämiseen. Skenaariot eivät ole ennusteita ja on hyvä huomata, ettei yksikään skenaario todennäköisesti toteudu sellaisenaan, vaan tulevaisuus sisältää aina piirteitä erilaisista skenaarioista.

Ajatuksia herättäviä lukuhetkiä ja tulevaisuuspohdintoja toivottaen,

Projektitiimin jäsenet

Kuva: Lahden kaupungin kuvapankki

Mitä Lahden skenaariot ovat?

Skenaarioiden lukuohje

Mitä skenaariot ovat?

Skenaariot ovat kokonaisvaltaisia kuvauksia mahdollisista ja vaihtoehtoisista tulevaisuuden toimintaympäristöistä. Skenaariot on kuvattu vuoteen 2035. Skenaariot kuvaavat ulkoisen toimintaympäristön kehitystä ja ne auttavat ymmärtämään toimintaympäristön muutoksia, tapahtumien syy-seuraussuhteita ja skenaarioiden vaikutuksia.

Miksi skenaarioita tehdään?

Skenaariotyön avulla ei pyritä yhden todennäköisimmän tulevaisuuden ennustamiseen, vaan Lahden kaupungin strategisen ajattelun, tulevaisuuteen liittyvän näkemyksen ja vuorovaikutuksen kehittämiseen. Kuvatut skenaariot voivat tuntua eri henkilöiden mielestä enemmän tai vähemmän todennäköisiltä. Tarkoitus ei kuitenkaan ole valita yhtä skenaariota muiden joukosta asettamalla skenaarioita todennäköisyys- tai preferenssijärjestykseen, vaan tarkastella skenaarioiden muodostamaa kokonaisuutta. Tulevaisuudessa toteutuvat tapahtumakulut ovat usein yhdistelmiä eri skenaarioista.

Skenaarioiden pohjalta ei yritetä väittää, mitä toimintaympäristössä tulee varmasti tapahtumaan, vaan niiden tarkoituksena on vahvistaa edellytyksiä ymmärtää ajankohtaisia ilmiöitä ja niiden vaihtoehtoisia kehityskulkuja sekä parantaa reagointikykyä ja muutosvalmiutta.

Kuinka skenaariot on rakennettu?

Lahden skenaariot rakennettiin osista kokonaisuuksiin -menetelmällä. Kohtalonkysymysten ja niihin liittyvien epävarmuustekijöiden avulla kiteytettiin, mitä asioita toimintaympäristöstä tuli ymmärtää syvemmin. Skenaarioissa näihin kysymyksiin pyrittiin hakemaan erilaisia vastauksia.

Valituille epävarmuustekijöille on määritetty eri kehitysvaihtoehdot vuoteen 2035. Epävarmuustekijät ja niiden kehitysvaihtoehdot muodostavat niin kutsutun tulevaisuustaulukon.

Eri skenaarioissa korostuvat epävarmuustekijöiden eri kehitysvaihtoehdot ja skenaariot on kuvattu näiden skenaariorakenteiden pohjalta.

Lahden skenaarioiden 2035 kiteytykset

Skenaario 1 **Alkutuotannon Suomi**

Viidakon lait kansainvälisessä politiikassa, EU hajoaa. Suomi taantuu alkutuottajaksi, väestö vähenee ja vanhenee. Yhteiskunta köyhtyy, kansalaiset kyynistyvät ja demokratia heikkenee. Lahdessa segregaatio lisääntyy ja työttömyys kasvaa.

Skenaario 2 **Kaksijakoinen kasvu**

Globaali yhteistyö vahvistuu kriisien keskellä. EU vakaa. Vihreä siirtymä ja AI mullistavat taloutta. Suomi menestyy korkeassa jalostusarvossa. Väestö keskittyy kaupunkeihin. Monikulttuurisuus lisääntyy ja vieraskielisten osuus Lahdessa on jo 20%. Eriarvoisuus kasvaa. Lahti hyötyy vihreydestä ja sijainnistaan, mutta kärsii segregatiosta.

Skenaario 3 **EU:n vetoapu**

Maailma blokkiutuu EU:n, USA:n ja Kiinan ympärille. EU vahvistuu. Suomessa maakuntakeskukset kasvavat ja Lahti vahvistuu. Monikulttuurisuus kasvaa. Eriarvoistumisen torjunta keskeistä. Hallinto ja koulutus erikoistuvat. Teknologia integroituu yhteiskuntaan "tukiälynä".

Skenaarioiden vertailua Suomen tasolla 2035

Pieni ○○○○○ Suuri

Pallojen määrä kuvastaa ilmiönvoimakkuutta tai merkitystä kyseisessä skenaariossa.

Skenaario 1 Alkutuotannon Suomi

Skenaario 2 Kaksijakoinen kasvu

Skenaario 3 EU:n vetoapu

Suomen turvallisuusympäristön konfliktoituminen			
Sitoutuminen vihreään siirtymään			
Digitalisaation ja AI:n hyödyntäminen			
Talouskasvu			
Teollisuuden jalostusaste			
Korkeakouluverkon koko			
Vieraskielisten määrä			
Yhteiskunnan eriarvoistuminen			
Yhteisöllisyyden kokemus			
Päätöksenteon ennustettavuus			

Välttämättömät skenaarioista riippumattomat toimenpiteet

Lahden strategiatoimikunnan käsittelyn 18.6.2025 jälkeen tarkennettu versio (muutokset sinisellä)

Skenaarioiden vaikutusanalyseistä nousseita toimenpiteitä, jotka tukevat Lahden menestystä riippumatta toteutuvasta tulevaisuudesta.				
Vaikuttaminen ja profiloituminen	Elinkeinoelämä ja osaaminen	Infrastruktuuri, uudet teknologiat ja ympäristökaupunki	Yhteisöllisyys, osallisuus ja hyvinvointi	Yhteistyörakenteet
Aktiivinen edunvalvonta - Kehitetään joustava edunvalvontamalli, joka tunnistaa kulloisenkin toimintaympäristön keskeiset päätöksentekotasot ja kohdentaa resurssit tehokkaasti kansalliseen tai EU-tason vaikuttamiseen tilanteen mukaan. Monipuolinen Lahden brändi - Kehitetään kaupungin brändiä rakentamalla siltoja Lahden vahvuuksien välille, kuten puhdas luonto, vesi ja ruoantuotanto yhdistyvät kestävän elämän mahdollisuuksiin. Joustavien rahoitusratkaisujen kehittäminen - Monipuolistetaan investointien ja palvelutuotannon rahoituspohjaa kehittämällä uusia yhteistyö- ja rahoitusmalleja. - Varaudutaan julkisen talouden muutoksiin ja erilaisiin EU-rahoituksen skenaarioihin.	Elinkeinorakenteen uudistumiskyvyn vahvistaminen - Luodaan sujuva yrittäjä- ja yritysmyönteinen toimintaympäristö palveluilla ja keventämällä kaupungin omia yrittämiseen liittyviä prosesseja. - Panostetaan erityisesti elintarviketeollisuuteen, kiertotalouteen ja kestäviin ratkaisuihin. Korkeakoulutuksen vahvistaminen Lahden vahvuusalueilla - Turvataan LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun asema ja kehittäminen. - Vahvistetaan korkeakoulutusta erityisesti Lahden vahvuusalueilla: kestävät elintarviketutkimukset, vesiala, kiertotalous ja ympäristöteknologia. - Tiivistetään yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa innovaatioiden kaupallistamiseksi. Työllisyyden ja osaamisen vahvistaminen - Varmistetaan osaavan työvoiman kysynnän ja työn tarjonnan yhteensopivuus. - Panostetaan laadukkaaseen ammatilliseen koulutukseen (Salpaus) - Panostetaan koulutustason nostoon ja koulutettujen osaajien kiinnittymiseen Lahden seudun työmarkkinoille.	Kestävien ratkaisujen edelläkävijä - Toteutetaan kaupungin ilmasto-, kiertotalous- ja luontotavoitteita ja investoidaan kestäviin ratkaisuihin, jotka tuottavat taloudellista hyötyä. Perusinfrastruktuurin vahvistaminen - Varmistetaan vesi-, energia- ja tietoliikenneinfrastruktuurin toimivuus ja huoltovarmuus kaikissa olosuhteissa. - Pidetään kriittinen infrastruktuuri omassa hallinnassa ja kehitetään varautumista häiriötilanteisiin. Liikenneyhteyksien ja saavutettavuuden kehittäminen - Varmistetaan nopeat liikenneyhteydet pääkaupunkiseudulle sekä kehitetään palveluja tukemaan pendelöintiä ja kansainvälistä liikkuvuutta. - Edistetään Lentoradan toteutumista, mikä sitoo Lahden tiiviimmin osaksi Etelä-Suomen kasvualuetta. Uuden teknologian hyödyntäminen - Varmistetaan kaupungin, yritysten ja asukkaiden valmiudet hyödyntää modernin teknologian tuomia mahdollisuuksia sekä varautua kyberuhkiin. - Kehitetään uutta teknologiaa ja digitalisaatiota hyödyntäviä palveluja ja osaamista kaikilla kaupungin toimialoilla. - Vahvistetaan tiedolla johtamiseen ja vaikutusarviointiin perustuvaa päätöksentekoa.	Segregaation torjunta kaupunkisuunnittelulla - Ehkäistään alueiden ja väestöryhmien eriytymistä monipuolisella kaavoitus- ja asuntopolitiikalla sekä palveluverkkosuunnittelulla. Skaalautuvat kotouttamispalvelut - Kehitetään joustavia kotouttamispalveluita, jotka voidaan skaalata eri volyymeille maahanmuuton määrästä riippuen. - Painotetaan työllisyyttä, kielen oppimista, suomalaiseen yhteiskuntaan tutustumista ja osallisuutta yhteiskunnassa. - Luodaan mahdollisuuksia maahanmuuttajien yrittäjyydelle ja osaamisen hyödyntämiselle. Paikallisyhteisöjen ja osallisuuden vahvistaminen - Tuetaan yhteisöllistä toimintaa ja kansalaisten osallisuutta, jotka vahvistavat asukkaiden hyvinvointia. - Tarjotaan monikäyttöisiä tiloja ja resursseja asukkaiden omaehtoiselle yhteisölliselle toiminnalle ja kohtaamisille. Asukkaiden hyvinvointia vahvistavat palvelut - Panostetaan varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen lasten ja nuorten hyvinvoinnin perustana. - Kehitetään asukaslähtöisiä matalan kynnyksen liikunta-, harrastus- ja kulttuuripalveluja eri väestöryhmien tarpeisiin	Tiivistyvät alueelliset yhteistyörakenteet - Rakennetaan joustavia alueellisia yhteistyömalleja, jotka mahdollistavat tehokkaan resurssien käytön ja palveluiden tuotannon. - Varaudutaan sekä mahdollisiin kuntaliitoksiin että löyhempiin yhteistyörakenteisiin. Joustavat sektorien väliset yhteistyömallit - Kehitetään uusia yhteistyömalleja julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin välille, mikä mahdollistaa resurssien tehokkaan käytön ja uudet palveluratkaisut. - Edistetään organisoitua vapaaehtoistyötä julkisten palvelujen täydentäjänä.

Lahti

Tulevaisuuspäivä 14.8.

Tulevaisuuspäivän aamupäivässä keskityttiin pohtimaan Lahden kaupungin vahvuuksia sekä heikkouksia. Iltapäivällä keskityttiin kaupungin visioon ja kysymyksiin ”Minkälaisen kaupungin me Tahdomme rakentaa? Mitä muutoksen me Tahdomme saavuttaa?”

14.8. Tulevaisuuspäivä

Ympäristö

Vahvuudet: • Vahva ympäristökaupunki-brändi • Luonto ja vesistöt lähellä • Vihreän teknologian osaaminen

Mahdollisuudet: • Kestävä kehitys ja vihreän siirtymän edelläkävijyys • Cleantech ja ympäristöteknologia uusina kasvualoina

Heikkoudet: • Korkeat tavoitteet suhteessa toteutusmahdollisuuksiin • Riippuvuus hankerahoituksesta

Uhkakuvat: • Ympäristöbrändin rapautuminen, jos lupauksia ei lunasteta • Ilmastomuutoksen vaikutusten kärjistyminen

Matkailu ja tapahtumat

Vahvuudet: • Luonto ja vesistöt • Saavutettavuus • Tapahtumien perinne ja historia Lahdessa

Mahdollisuudet: • Luontomatkailun tuotteistaminen • Uudet kv-tapahtumat • Maine ja brändin vahvistaminen **Heikkoudet:** • Matkailua aliarvioidaan elinkeinona • Palveluiden ja tapahtumapaikkojen rajallinen tarjonta

Uhkakuvat: • Hotellikapasiteetin puute estää kasvua • Kehitys pysähtyy, jos investointeja ei tehdä • Lahden maine heikkenee matkailijoiden silmissä

Liikunta ja urheilu

Vahvuudet: • Urheilukaupungin brändi ja historia • Vahvat urheiluseurat • Hyvät oppilaitokset ja valmennuskeskukset **Mahdollisuudet:** • Brändin vahvistaminen kansallisella ja kansainvälisellä tasolla • Uusien mallien hyödyntäminen

• Liikuntamatkailun kasvattaminen • Harrastamisen ja kilpaurheilun synergiat

Heikkoudet: • Sponsorien ja investointien puute • Kilpailu muiden urheilukaupunkien kanssa • Päätöksenteon hitaus ja varovaisuus

Uhkakuvat: • Huippuolosuhteiden rapautuminen • Isojen investointien jääminen toteutumatta • Kaupungin maine urheilukeskuksena hiipuu

Kansainvälisyys

Vahvuudet: • Luonto ja vesiympäristö • Sijainti • Ympäristökaupunki-identiteetti • Yliopistot ja korkeakoulut

Mahdollisuudet: • Luontobrändin kansainvälinen hyödyntäminen • Uudet työpaikat vihreällä alalla ja tekoälyssä

• Kansainvälisten opiskelijoiden houkuttelu ja kiinnittäminen • Monikulttuurisuuden vahvistaminen kaupungissa

Heikkoudet: • Suvaitsevaisuuden puute ja asenteelliset esteet • Kielimuuri vaikeuttaa kotoutumista

Uhkakuvat: • Rikollisuuden ja rasismien lisääntyminen • Ulkomaalaisten heikko integroituminen työelämään

Lapset ja nuoret

Vahvuudet: • Harrastus- ja vapaa-ajan monipuoliset mahdollisuudet • Toimivat palvelut lapsille ja perheille

• Yhteisöllisyys ja osallisuus tukevat kasvua

Mahdollisuudet: • Hyvinvointivaikutusten vahvistaminen • Nuorten oma ääni esiin •

Lapsiperheiden houkuttelevuus **Heikkoudet:** • Eriarvoisuuskehitys ja lapsiperheköyhyys

• Alueellinen epätasa-arvo • Turvallisten aikuisten puute **Uhkakuvat:** • Pahoinvoinnin kasvu johtaa levottomuuteen ja päihdeongelmiin • Syrjäytyminen lisääntyy

• Yhteisöllisyys katoaa, yksilön etu menee yhteisen edelle

Työllisyys

Vahvuudet: • Sijainti • Oppilaitokset ja koulutustarjonta luovat osaamista • Ammatil. Koul. ja työelämän yhteistyömahd.

Mahdollisuudet: • Uusien työpaikkojen syntyminen vihreän siirtymän ja uusien toimialojen myötä

• Työllisyyspalvelujen kehittäminen yritysten kanssa • Elinkeinoelämän ja oppilaitosten tiiviimpi verkottuminen

Heikkoudet: • Pitkäaikaistyöttömyys pysyy korkeana • Osaamisvaje ja kohtaanto-ongelmat • Liian pienet resurssit

Uhkakuvat: • Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu ja syrjäytyminen • Työvoimapula tietyillä aloilla estää kasvua • Taantuma

14.8. Tulevaisuuspäivä

Lahden vahvuudet / heikkoudet (2/4)

Lahti opiskelukaupunkina

Vahvuudet: • Tiivis yhteistyö koulutuslaitosten ja yritysten välillä • Ammattikorkeakoulu ja yliopisto tarjoavat koulutuspolkuja • Kaupunki houkuttelee opiskelijoita sijainnin ansiosta

Mahdollisuudet: • Lisää osaavia työntekijöitä yrityksiin • Yritysten perustaminen opiskelijoiden kautta

• Verotulojen kasvu osaavan työvoiman myötä • Pitovoiman vahvistaminen opiskelijoiden valmistuttua

Heikkoudet: • Työpaikkojen puute suhteessa valmistuneisiin • Osaamisen ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelma

Uhkakuvat: • Aivovuoto muihin kaupunkeihin • Verotulojen väheneminen muuttotappion vuoksi

Elinkeinoelämä ja työpaikat

Vahvuudet: • Koulutuksen ja yritysten hyvä yhteistyö • Teollisuuden ja ympäristöalan osaamista • Sijainti

Mahdollisuudet: • Uusien toimialojen (esim. kiertotalous, cleantech) houkuttelu • Investointien lisääminen ja uusien yritysten perustaminen • Kaupunkibrändin vahvistaminen houkuttelee sijoittajia • Kansainvälisen yhteistyön lisääminen

Heikkoudet: • Yrityskenttä liian yksipuolinen • Riittämätön startup- ja kasvuyritysten tukeminen

Uhkakuvat: • Yritysten poismuutto • Verotulojen lasku työpaikkojen vähentyessä • Riittämätön kilpailukyky

Seniorit

Vahvuudet: • Monipuoliset senioripalvelut • Vahva yhteisöllisyys ja aktiivinen kolmas sektori • Seniorien oma aktiivisuus

Mahdollisuudet: • Osaamisen hyödyntäminen vapaaehtoistyössä ja mentoroinnissa • Senioriasumisen ja hoivapalvelujen monipuolistaminen • Ikääntyneiden liikunta- ja kulttuuritoiminnan lisääminen

Heikkoudet: • Palveluiden riittämättömyys väestön ikääntyessä • Eriarvoisuus palvelujen saatavuudessa

Uhkakuvat: • Yksinäisyyden lisääntyminen • Kustannusten kasvu kunnalle • Huono-osaisuuden kasautuminen ikäihmisille

Kulttuurikaupunki

Vahvuudet: • Rikas kulttuuriperintö ja monipuoliset tapahtumat • Kaupungissa on taide- ja kulttuuritoimijoita

Mahdollisuudet: • Kansainvälisen näkyvyyden lisääminen kulttuurin kautta • Yhteistyö matkailun ja tapahtumien kanssa

Heikkoudet: • Kulttuuritoimijoiden riippuvuus julkisesta tuesta • Rajalliset tilat ja infrastruktuuri

Uhkakuvat: • Tarjonnan yksipuolistuminen ja kiinnostavuuden lasku • Lahden jääminen muiden kaupunkien varjoon kulttuuritarjonnassa • Nuorten kulttuuritoimijoiden poismuutto

Koulutus ja osaaminen

Vahvuudet: • Monipuoliset oppilaitokset ja koulutusohjelmat • Yhteistyö yritysten kanssa • Panostus tutkimukseen **Mahdollisuudet:** • Uudet oppimismallit ja digitaalisuus • Koulutusviennin kehittäminen • Koulutuksen ja työelämän tiiviimpi integraatio • Kansainvälisten opiskelijoiden houkuttelu

Heikkoudet: • Osaamisen ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelma • Koulutuspaikkojen rajallisuus tietyillä aloilla

Uhkakuvat: • Nuorten muuttaminen pois valmistumisen jälkeen • Osaajapula tietyillä toimialoilla

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Vahvuudet: • Vahva paikallinen yhteisöllisyys • Osallistumisen rakenteita on olemassa • Aktiivinen kolmas sektori
Mahdollisuudet: • Uudet osallistumisen tavat (digitaalisuus, yhteisk.) • Yhteisöllisyyden hyödyntäminen vetovoimatekijänä
Heikkoudet: • Osallisuus ei jakaudu tasaisesti • Osa ryhmistä jää ulkopuolelle
Uhkakuvat: • Yksinäisyyden lisääntyminen • Syrjäytyminen kasvaa erityisesti nuorilla ja ikäihmisillä

Hyvinvointi

Vahvuudet: • Monipuoliset liikunta- ja terveyspalvelut • Lahti profiloituu hyvinvointiin panostavana kaupunkina
Mahdollisuudet: • Ennaltaehkäisevän työn kehittäminen • Hyvinvointia tukevat innovaatiot ja digipalvelut
• Hyvinvoinnin hyödyntäminen vetovoimatekijänä • Yhteistyö kolmannen sektorin ja urheiluseurojen kanssa
Heikkoudet: • Pitkäaikaiset hyvinvointiongelmat kasautuvat • Eriarvoisuus palvelujen saatavuudessa
Uhkakuvat: • Hyvinvointierojen kasvu • Syrjäytyminen ja terveyserojen lisääntyminen • Kustannusten kasvu

Kestävä kaupunki ja asuminen

Vahvuudet: • Luonnonläheisyys ja hyvät elinympäristöt • Kestävän kehityksen tavoitteet ohjaavat kaupunkisuunnittelua
• Kaupunki tarjoaa laadukasta asumista suhteellisen edullisesti
Mahdollisuudet: • Monipuolisten asumisratkaisujen tarjoaminen eri väestöryhmille • Kestävän kaupunkisuunnittelun edelläkävijyys • Asuinalueiden houkuttelevuuden lisääminen uusilla konsepteilla
Heikkoudet: • Asuntokannan yksipuolisuus • Hidas kehitystahti suhteessa tarpeisiin • Investointien riittämättömyys uusille alueille
Uhkakuvat: • Väestön väheneminen ja muuttotappio • Kaupungin houkuttelevuuden lasku kilpailussa muiden alueiden kanssa • Segregaation kasvu, jos alueiden kehitys jää eritahtiseksi

Top 5 Vahvuudet

1. Luonto ja ympäristö – Vesistöt, vihreys ja luonnonläheisyys esiintyvät lähes kaikissa teemoissa.
 2. Sijainti ja saavutettavuus – Hyvä yhteys pääkaupunkiseudulle ja muualle Suomeen.
 3. Urheiluperinteet ja liikuntakaupunki – Vahva identiteetti urheilun ja liikunnan ympärillä.
 4. Koulutus ja oppilaitokset – Monipuolinen tarjonta ja yhteistyö yritysten kanssa.
 5. Yhteisöllisyys ja kulttuuri – Vahva paikallinen yhteisö ja kulttuuriperintö tukevat kaupunkikuvaa.
- Lahti voi rakentaa tulevaisuutensa luontoon, liikuntaan, koulutukseen ja yhteisöllisyyteen pohjautuen.

Top 5 Mahdollisuudet

1. Luontobrändin ja ympäristöimagon hyödyntäminen – Mahdollisuus nousta kestäväen kehityksen edelläkävijäksi.
 2. Opiskelijoiden ja osaavan työvoiman houkuttelu – Nuorten pitovoiman parantaminen valmistumisen jälkeen.
 3. Elinkeinon monipuolistaminen – Uudet toimialat (cleantech, kiertotalous, vihreä siirtymä).
 4. Kulttuuri- ja tapahtumatarjonnan kehittäminen – Matkailu, tapahtumat ja urheilu vetovoimatekijöinä.
 5. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen – Erityisesti nuorten ja seniorien osallistaminen.
- Mahdollisuudet kytkeytyvät brändäykseen, työpaikkoihin ja siihen, että Lahdessa on hyvä elää ja opiskella.

Top 5 Heikkoudet

1. Resurssien vähyys – Monella sektorilla kehitys kärsii rahoituksen ja resurssien niukkuudesta.
 2. Työpaikkojen puute ja osaamisvaje – Kohtaanto-ongelmat opiskelijoiden ja työmarkkinoiden välillä.
 3. Eriarvoisuus ja hyvinvointierot – Lasten, nuorten ja seniorien keskuudessa kasvavia ongelmia.
 4. Kulttuurin ja tapahtumien aliresursointi – Tarjonnan kehittyminen hidasta.
 5. Palveluiden riittämättömyys – Erityisesti sosiaali- ja hyvinvointipalveluissa sekä työllisyyspalveluissa.
- Heikkoudet keskittyvät taloudellisiin ja rakenteellisiin kysymyksiin – ilman panostuksia moni hyvä idea jää puolitiehen.

Top 5 Uhkakuvat

1. Aivovuoto ja muuttotappio – Osaavat nuoret ja opiskelijat muuttavat muualle.
 2. Maineen rapautuminen – Jos luonto-, urheilu- ja ympäristöbrändiä ei pystytä lunastamaan.
 3. Segregaatio ja syrjäytyminen – Sosiaalinen eriytyminen uhkaa yhteisöllisyyttä.
 4. Yritysten ja työpaikkojen poismuutto – Veropohjan heikentyminen.
 5. Hyvinvointiongelmien kasvu – Pahoinvointi, yksinäisyys, terveyserot ja palvelujen niukkuus lisäävät kustannuksia.
- Suurimmat uhat liittyvät väestökehitykseen ja siihen, pystyykö Lahti pitämään kiinni osaajistaan ja imagostaan.

14.8. Tulevaisuuspäivä

Lahden vahvuudet / heikkoudet (4/4)

Yhteenveto

- Lahden vahvuus on sen luonto, sijainti ja urheilu/koulutusbrändi.
- Mahdollisuus on rakentaa näiden pohjalta houkutteleva kaupunki opiskelijoille, perheille ja yrityksille.
- Heikkous on talouden ja resurssien niukkuus sekä hyvinvointierojen kasvu.
- Uhkana on, että osaajat ja nuoret lähtevät muualle, ja kaupunki jää kilpailussa jälkeen.

Työllisyys ja työelämä

- Työttömyys (vähintään) maan keskitasolle
- Täystyöllisyys
- Parantunut työllisyys ja lisää työllistäviä yrityksiä
- Investoinnit ja yritysystävällinen politiikka
- Työttömyyden vähentäminen ja työkyvyn tukeminen

Kaupunki-imago ja vetovoima

- Houkutteleva, vireä kaupunkikeskusta. Muraalit ja viihtyisyyden lisääm.
- Lahdesta puhutaan kaupunkina, joka on ratkaissut haasteet
- Lahdella positiivinen imago
- Lahti – kutsuvin kaupunki maailmassa
- Lahti on houkutteleva kaupunki, josta asukkaat puhuvat ylpeydellä

Tapahtumat ja matkailu

- Vilkas tapahtuma- ja matkailucity
- Kasvava matkailu
- Kulttuuritapahtumat
- Monipuolinen tapahtumatarjonta
- Matkailijoiden kokemus

Yhteisöllisyys ja osallistavuus

- Lahti on yhdenvertainen, osallistava ja yhteisöllinen kaupunki
- Hyvinvoivat asukkaat; ihmisläheinen, osallistava Lahti
- Nuorten yhteisöllisyys lisääntyy
- Yhteisöllisempi Lahti
- Panostus kansalaisyhteistyön vaikuttavuuteen
- Haavoittuvien ryhmien tunnistaminen
- Ihmiskasvoinen kaupunki ja yhteisöllisyys

Ympäristö ja kestävyys

- Tulevaisuuden ympäristökaupunki / Lahti 2.0
- Vihreämpi Lahti
- Luonnonarvot, kestävät ratkaisut, infrastruktuuri
- Puhtaat ulkoilumaastot
- Kestävät liikenneratkaisut

Hyvinvointi ja elämänlaatu

- Kaupunkilaisten hyvinvointi on merkittävästi kohentunut
- Koettu hyvinvointi parantunut (lapsiperheiden hyvinvointi jne.)
- Hyvinvoiva Lahti
- Aasukkaiden hyvinvointi on parempi
- Onnelliset hyvinvoivat lahtelaiset

Koulutus ja opiskelu

- Maailman huipputason yliopistokampus
- Haluttu opiskelu- ja työkaupunki
- Koulut ja liikuntapaikat ovat kunnossa
- Enemmän “aivoja” ja osaamista
- Riittävästi työpaikkoja, koulutusta ja opiskelupaikkoja

Elinvoimaisuus ja kasvu

- Kasvava / elinvoimainen kaupunki
- Elävä Lahti
- Koulutus- ja liiketalouselinvoima
- Yrittäjyys
- Kestävällä pohjalla oleva kaupungin talous.
- Riittävä rahoitus institutionaalisen yhteistyön kautta

Palvelut ja saavutettavuus

- Joukkoliikenne toimii paremmin, ratikka Lahteen
- Turvalliset ja sujuvat liikenneyhteydet
- Kehittyvä ja tiivis kaupunkirakenne.
- Lapsiperheiden ja ikäihmisten palvelut
- Lähipalvelut ja elinkaariasuminen
- Monimuotoiset liikenneyhteydet

Johtaminen ja strateginen kehitys

- Panostetaan instituutionaaliseen johtamiseen ja yhteisöstrategian vuosittaiseen kirkastamiseen
- Organisaation kehittäminen
- Luovan ajattelun ja kokeilukulttuurin edistäminen
- Hallinnon avoimuus
- Yhteistyön vahvistaminen
- Pitkän tähtäimen strategia

Visioaineistosta piirretty kuva Lahdesta, joka haluaa olla:

- **Vireä, houkutteleva ja kasvava keskusta- ja opiskelukaupunki**
- **Täystyöllisyyden ja osaamisen keskus**
- **Hyvinvoiva ja osallistava yhteisö**
- **Kulttuurin, tapahtumien ja kestävän kehityksen edelläkävijä**
- **Turvallinen ja ikäystävällinen asuinympäristö**

Toisin sanoen: Lahden tulevaisuuden visio rakentuu **elinvoiman, hyvinvoinnin ja kestävyiden** varaan.